

GÜNEYDOĞU ANADOLU'NUN MERMER POTANSİYELİ

Burhan ERDOĞAN'

¹ Dokuz Eylül Üniversitesi Torbalı MYO, Torbalı / İZMİR

ÖZET

Mermer Endüstrisi ülkemizde son on yılda çok büyük bir gelişim göstermiştir. Bu gelişim özellikle Batı Anadolu Bölgesinde olmak üzere Türkiye'nin birçok yerinde yeni mermer ocaklarının işletilmeye açılmasıyla sağlanmıştır.

Batı Anadolu'da mermer özellikle Hellenistik ve Roma olmak üzere tarihi dönemlerde çok yaygın olarak kullanılmıştır. Bu bölgemizdeki yüzlerce antik şehir kalıntıları incelendiğinde tiyatrolardan ticaret merkezlerine ve dini anıtlara kadar çok farklı alanların inşasında mermerin kullanıldığı görülür. Bu çağlarda mermer yatakları adeta didik didik aranmıştır Günümüzde Batı Anadolu'da işletilen hemen hemen bütün mermer yatakları antik ocakların kapatılması ile bulunmuştur. Antik ocakların tanınması şevlerin şekillen, murç izleri ve işletme artığı paşaların ocak kenarına yığılmış bulunması nedeniyle çok kolay olmaktadır.

Güneydoğu Anadolu'da ise antik dönemde önemli mermer işletmeciliği gelişmemiştir. Bu bölgedeki tarihi kalıntılarda yerel malzemeler kullanılmıştır ve bunlar çoğu kez Karacasu bazaltları ile Miyosen marnlarıdır.

Güneydoğu Anadolu'da da birçok bakir mermer rezervi bulunmayı ve işletilmeyi beklemektedir. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin jeolojisi incelendiğinde kuzeyde Güneydoğu Anadolu ofiyolit kuşağı ve güneyde Arap Platformu yer almaktadır Ofiyolit kuşağında serpantinitle ve ofikalsit olan Elazığ Vişne yatakları işletilmektedir. Arap Platformu ise Miyosen yaşlı sığ denizel kireçtaşları çok büyük bir mermer potansiyeli sunmaktadır. Ofiyolit kuşağının Arap Platformu üzerine Miysen sırasında bindirmesi sonucunda napların yükü nedeniyle bindirme kuşağı önünde kırıntılı tortulların çökeldiği Lice Havzası oluşmuştur, Lice Havzasının daha güneyi ise Miyosen sırasında sığ denizel bir platform yer almaktaydı. Bu platformun Lice Havzası ile geçişli sınırları boyunca Miyosen'de uzun bir kuşak halinde set resifleri oluşmuş ve masik kireçtaşları çökelmiştir Bu set resifi fasiyesindeki kireçtaşlarında Hazro, Hani ve Çermik ilçeleri çevresinde çok verimli mermer yatakları işletilmektedir. Aynı kireçtaşları Urfa çevresinde Harran Ovası güneyinde de benzer özellikleri ile çok geniş mostralara oluşturur. Bu yörede yama resifleri halinde çökelmiş Miyosen karbonatları mermer işletilebilecek özelliktedir.

Bu büyük potansiyel dışında, Diyarbakır çevresindeki Karacasu bazaltları küçük işletmeler halinde kesilip pazarlanılmaktadır. Elazığ yöresinde ise küçük traverten ocakları bulunmaktadır